

Aan deze regeling moet een ordonnantie van rsd 2000, die door de toenmalige kassier Poondorf wel was ontvangen, maar nimmer in de boeken werd opgenomen, toegevoegd worden. Het bestuur verklaarde in zijn brief van 16 juni 1764 uitgebreid dat de overleden Gerrit Aansorg in juli 1761 wel van deze vuile streek heeft geweten, maar deze met opzet tot mei 1764 heeft verzwegen. Negotie-overdrager Carolus Joostensz heeft voor het opmaken van deze ordonnantie getekend en kan dus geen onwetendheid pretenderen. De handtekening van Poondorf [fol. 1481] op die ordonnantie van 28 juli 1761, neemt alle twijfel over ontvangst weg. Het was zijn dure plicht geweest de kleine kassa met rsd 2000 te crediteren. Hij beging een schelmstuk door dit bedrag opzettelijk niet in zijn maandelijkse rekening en niet in zijn hoofdkassa op te nemen. Wegens de banden tussen deze drie personen, waren naast Gerrit Aansorg ook Carolus Joostensz en Poondorf naar Batavia gestuurd, zodat over deze zaak een definitief besluit kon worden genomen. Hoewel Carolus Joostensz negotie-overdrager wordt genoemd, is hij slechts een pennist en boekhouder die werk voor de opperkoopman verricht. Hij heeft geen bevoegdheid voor geld. Deze zaak kon buiten zijn medeweten zijn geschied en hij kon er niet bij betrokken zijn geweest. [fol. 1482] Daarom is hij vrijgesproken. Maar de trouweloze kassier Poondorf is aan de advocaat-fiscaal overgedragen. Hij heeft slechts een credit van f 256 in de boeken van 1762/63 en is, net als Gerrit Aansorg, insolvent. Omdat de Compagnie daardoor niet schadeloos wordt gesteld, is het bestuur opgedragen zijn borgen in Banda daarvoor aan te spreken naar rato van de som die ieder voor zijn rekening heeft genomen. Toen is ook het bevel vernieuwd om niet meer geld onder de kassier van de kleine kas te laten dan waarvoor diegene borg heeft gesteld. Bij schade is de gouverneur verantwoordelijk. In het afgelopen jaar is de belasting van Gerrit Aansorg voor specerijen t.w.v. f 53.362, exclusief f 13.813 aan Kirmanse wol, verminderd tot f 15.447 [fol. 1483] Dit blijkt uit het besluit te Banda van 14 juni 1764. Uit het feit dat Aansorg geen protest of klacht heeft kunnen indienen, maakt het bestuur op dat hij zonder vooringenomenheid is behandeld. Maar omdat dit ook uit onvermogen of gebrek aan kennis kan voorkomen, en omdat hij gestorven is, werd de rekening van Aansorg door de visitateur-generaal onderzocht op echtheid van de belastingen. Daarvoor was des te meer reden, omdat was gebleken dat Aansorg wel was belast voor een nieuw tekort van 9781 lb diverse nootmuskat, maar dat hij niet gecrediteerd was voor een verscheping van 10.971 lb goede noten die bovenop de leverantie in december 1763 was opgevoerd. Een beslissing hierover was aan de Hoge Regering overgelaten. Omdat het niet billijk was Aansorg voor een tekort te belasten, [fol. 1484] maar hem niet voor een overschot te crediteren, is het laatste bevolen, maar uit de gang van zaken blijkt hoe onzorgvuldig er met zo'n belangrijk product is gehandeld. Bovendien zijn enige billijke belastingen goedgekeurd en is, op een door de directeur-generaal ingebrachte factuur, besloten Banda f 469 in rekening te brengen voor een debet in de boedel van de gewezen boekhouder Ambrosius Bogislaus van Cederwal. Er is bevolen dat de Compagnie daarvoor, door wie het betreft, schadeloos gesteld moet worden. Dat geldt ook voor f 447, minus een tegoed van f 24 op zijn rekening, ten laste van de overleden meesterknecht van de wapenkamer Jan Christiaan Mensbier voor zoekgeraakte snaphanen, [fol. 1485] dat ten laste komt van wie geen borgtocht, of andere zekerheid, van hem hebben geëist. Nadat de slordigheden hersteld waren en door de oplettenheid van de gouverneur iedere aanspraak op verkoopbare goederen van de hand was gewezen, was op bevel van de gouverneur de hoofdadministratie door gecommiteerden in behoorlijke staat aan secunde Hans Johan Noordgreen overgedragen. Maar met de equipagewerf was het zo slecht gesteld, dat het bestuur klaagde dat er geen kwartiermeester was die het kompas kon hanteren en een schip kon binnenloodsen. Er zijn niet alleen stuurlieden toegezonden, maar indien men door sterfgevallen daartoe bevorderingen moet toekennen, moet men erop letten dat het personen zijn met ervaring in de vaart ter plaatse. Zulke tekorten aan stuurlieden moeten voorkomen worden, [fol. 1486] omdat het fatale gevolgen voor Compagnies schepen kan hebben. Bij de artillerie is het vreemd dat kruit in geladen kanonnen op het kasteel Belgica en de post Voorzichtigheid ongemerkt en zonder de dader te pakken gestolen kon worden.